

Liefdevol gevulde grabbelton over beeldhouwster Gra Rueb

Iedereen die altijd goed om zich heen kijkt in Den Haag kent, vaak zonder het zich te realiseren, beelden van Gra Rueb (1885-1972). Er is nu een omvangrijke monografie over haar werk verschenen.

Door Sjoerd van Faassen

RECENSIE

De vier bruggenhoofden van de Javabrug die, met een verwijzing naar Nederlands-Indië, het verhandelen van koffie, thee, suiker en rijst verbeelden. De versieringen van de Dierentuinbrug op de kruising van de Koningskade en de Zuid-Hollandlaan met afbeeldingen naar de fabels van La Fontaine. Het beeldje van Peter Holland alias Hansje Brinker in Madurodam. Het borstbeeld van de zeerechtskundige B.C.J. Loder in het Vredespaleis en dat van de kunstcriticus Cornelis Veth, dat tot voor kort te zien was in het Literatuurmuseum. De betonnen kat en de peinzende vrouw in het Zuiderpark. Het zijn alle beeldhouwwerken van Gra Rueb, over wie onlangs een monografie is verschenen.

Geboren in Breda, verhuisde Rueb in 1911 naar Den Haag om aan de Academie van Beeldende Kunsten in de leer te gaan bij de uit België afkomstige beeldhouwer Toon Dupuis. Later vertrok ze naar Parijs om les te nemen bij Antoine Bourdelle, op zijn beurt weer een leerling van Rodin. Je kunt het slechter treffen. Ze woonde en werkte vervolgens tot haar dood in Den Haag, al maakte ze regelmatig reizen, onder meer in 1928 naar Zuid-Duitsland met haar dertien jaar jongere hartsvriendin Jeanne Bieruma Oosting. Beiden droegen een pinkring, voor ingewijden een teken van hun homoseksualiteit.

Moderne verschijning

Cornelis Veth, die in 1946 een beknopte eerste monografie over Rueb schreef, begint zijn boek met de constatering dat vrouwelijke beeldhouwers een 'moderne verschijning in het kunstleven' waren. 'Jonge dames van goeden huize' werden geacht zich te beperken tot teken-, aquareller- of pastelkunst, of broderie. Rueb had daar kennelijk lak aan en koos haar eigen weg.

Haar werk is bijna behaagziek te noemen. Dat is zeker een kwaliteit die het publieksvriendelijk maakt. Een voorbeeld van dit aanpassingsvermogen aan de smaak van het publiek is de penning die ze ontwierp voor de zestigste verjaardag van de schrijver Jan Greshoff (jarenlang criticus van Het Vaderland). De Haagse uitgever A.A.M. Stols was intermediair tussen Rueb en de in Zuid-Afrika wonende Greshoff. Halverwege 1947 schreef hij aan Greshoff: 'Jammer dat je niet poseerde. Misschien kun je, als zij je een foto zendt, zelf een foto in gelijke houding laten maken, waarnaar zij verder kan werken. Op al die fotos ben je zoo gerimpeld, en omdat ze je niet kent neemt ze te veel rimpels over. Ik heb er al een schoonheidsmassage op toegepast.' Rueb ging dus ver in het naar de zin maken van haar opdrachtgevers. Een noodzakelijke eigenschap voor wie, zoals zij, afhankelijk was van opdrachten. Nadeel is dat er nergens een dissonant in haar werk is te bekenen, nergens ook maar een poging te breken met het figuratieve.

Neef

De nieuwe monografie is geschreven door een neef, die het - heel hinderlijk - voortdurend heeft over 'tante' in plaats van Rueb. Door dit gebrek aan distantie krijg je weliswaar allerlei in-kijkjes in haar werk die een buitenstaander waarschijnlijk niet zou hebben gehad, maar het heeft als nadeel dat het boek nogal onevenwichtig is, doordat elk detail, hoe onbenullig ook, op eenzelfde niveau wordt gewaardeerd. Er staat heel veel waardevols in het boek, laat dat duidelijk

Gra Rueb met Toon Dupuis (rechts). | Foto's uit besproken boek

Reliëf op de Javabrug.

'Liggend hertje' (1939), brons.

| Collectie: Kunstmuseum Den Haag

zijn, maar de gegevens worden weinig systematisch weergegeven. 'Het boek is klaar,' staat er op pagina 292, om dan te melden dat er onverwacht

een deel van Ruebs fotoarchief is opgedoken, maar dat het te veel moeite is het boek te herschrijven en dat dus het nieuwe materiaal maar als een soort epiloog wordt opgesomd.

Aan ijver heeft het de auteur niet ontbroken, want het boek bevat een nuttig overzicht van de tentoonstellingen waaraan Rueb deelnam, een overzicht van besproken werken en personen, een beredeneerde bibliografie van alles wat er her en der over haar werk gepubliceerd is, en een lijst van al haar bekende werk. Toch fijn dat er nu, na 77 jaar, weer aandacht aan deze kleine meesteres is besteed.

Hans Rueb, 'Gra Rueb, meer dan alleen een beeldhouweres'. Uitgegeven in eigen beheer. Prijs: € 55-. Meer informatie: www.grarueb.nl

Elk detail, hoe onbenullig ook, wordt op eenzelfde niveau gewaardeerd